

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์ของประเทศในปัจจุบันมีความเจริญทางด้านวัตถุเป็นอย่างมาก ประกอบกับกระแสความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่รุดหน้าอย่างรวดเร็ว ข้อมูลข่าวสารจากทั่วโลกที่ผ่านสื่อชนิดต่าง ๆ มีทั้งที่เป็นประโยชน์และให้โทษ อารยธรรมต่างชาติที่หลั่งไหลเข้ามาอย่างรวดเร็วและรุนแรง คนเริ่มเสื่อมความเลื่อมใสจากศาสนา ความจำเป็นทางเศรษฐกิจมีมากขึ้น ครอบครัวมีเวลาให้แก่นกันน้อยลง ทำให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมด้านจริยธรรม เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการลักทรัพย์ แก่งแย่ง คดโกง ฉกฉวยโอกาส ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาที่เป็นผลพวงของการพัฒนาทางวัตถุอย่างขาดความสมดุลกับการพัฒนาทางจิตใจทั้งสิ้น จากสิ่งที่เกิดขึ้นดังกล่าว เป็นผลให้ผู้มีจริยธรรมในสังคมปัจจุบันลดลงประชาชนและเยาวชนจำนวนมากที่ไม่เห็นความสำคัญของจริยธรรมเท่าที่ควร ไม่ประพฤติปฏิบัติตามจริยธรรม

ดังนั้น จึงทำให้สังคมมีปัญหา มีความเสื่อมโทรมทางจิตใจ ประกอบกับค่านิยมบางอย่างได้เปลี่ยนแปลงไป ก่อนนี้สังคมยกย่องคนที่มีจริยธรรม คนที่ประพฤติผิดในศีลธรรมจะถูกประณาม ไม่มีใครอยากคบหา แต่ในปัจจุบันสังคมกลับยกย่องคนที่มีเงิน คนที่มีตำแหน่งสูง และคนที่มีชื่อเสียง แม้ว่าคนเหล่านั้นจะประพฤติผิดศีลธรรมก็ตาม ซึ่งยุคโลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร ยุคโลกไร้พรมแดน โลกข้อมูลข่าวสารจึงมีอิทธิพลต่อความคิด จิตใจ และพฤติกรรมของมนุษย์มากขึ้น คนไทยเป็นจำนวนไม่น้อยได้ตกเป็นเหยื่อของข้อมูลข่าวสารและการโฆษณา ถูกอิทธิพลของวัฒนธรรมและค่านิยมจากต่างชาติครอบงำ ลุ่มหลงในวัฒนธรรมและค่านิยมของต่างประเทศ ไม่สนใจในหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมไทย ทำให้คนมุ่งแสวงหาแต่ความสุขทางวัตถุ มีความเห็นแก่ตัวมากยิ่งขึ้น ขาดความเอื้ออาทร ขาดความช่วยเหลือซึ่งกันและกันไม่เห็นความสำคัญของหลักธรรมพระพุทธศาสนา และขาดคุณธรรม จริยธรรม ไม่เชื่อในเรื่องของกฎแห่งกรรม^๒ เช่นเดียวกับประเด็นที่กำลังได้รับการวิพากษ์วิจารณ์กันมากในส่วนของเยาวชนไทยนั้น คือ คุณลักษณะนิสัยที่ดีของเด็กไทยนับวันจะ

^๑ รุ่งพันธ์ สดเจริญ, “บันทึกความดีกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน”, (กรุงเทพมหานคร: สุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๔๘), หน้า ๒๒.

^๒ สมพร เทพสิทธิ, *คุณธรรมและจริยธรรม*, (กรุงเทพมหานคร : สมชายการพิมพ์, ๒๕๔๒), หน้า ๑๕-๑๖.

ถดถอยลง^๖ โดยสาเหตุของปัญหาที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ระบบการศึกษา เพราะการศึกษาไม่สามารถพัฒนาคน ให้เป็นคนดีได้ดังสังคมต้องการทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากการบริหารงานที่ผ่านมา ไม่ให้ความสำคัญของระบบการศึกษาเท่าที่ควร^๗

เครื่องมือที่จะช่วยพัฒนาเด็กและเยาวชน คือ หลักจริยธรรมที่สร้างความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ในทางศีลธรรม เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความสามารถ มีทักษะและมีจริยธรรมที่เป็นรูปธรรม นำไปสู่ การเปลี่ยนแปลงทุกด้านของผู้เรียน คือผู้เรียนต้องมีจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ซึ่ง ประกอบด้วยจริยธรรม ๕ ด้าน ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความเมตตา ความกตัญญูต่อเวที ความมีระเบียบ วินัย และความประหยัด โรงเรียนจะต้องปลูกฝังให้เกิดกับผู้เรียน โดยจัดให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนา จริยธรรมในรูปแบบต่างๆที่หลากหลาย และอย่างต่อเนื่อง เพื่อไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การ ย้วยของสภาพแวดล้อม ชักจูงให้เด็กมีพฤติกรรมนอกรีตนอกรอยและขาดจริยธรรมในที่สุด

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาสถานภาพของนักเรียนที่มีต่อ การปลูกฝังพฤติกรรม โดยการประยุกต์ใช้หลักจริยธรรม : กรณีศึกษาโรงเรียนนคร จังหวัดนครปฐม ตามสภาพการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนที่ดำเนินการอยู่ ซึ่งจะช่วยลดปัญหาต่าง ๆ ที่เกิด ขึ้นกับเด็กและเยาวชนในสังคมปัจจุบัน เพื่อชีวิตก้าวไปสู่ความสุขในที่สุด และเป็นกำลังสำคัญในการ พัฒนาชาติบ้านเมืองให้เจริญรุ่งเรืองสืบไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาระดับการปลูกฝังพฤติกรรมเชิงบวก โดยการประยุกต์ใช้หลักจริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลนคร จังหวัดนครปฐม

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาการเปรียบเทียบการปลูกฝังพฤติกรรมของนักเรียน โดยจำแนกตาม

๑. เพศ ๒. อายุ ๓. ระดับชั้นเรียน ๔. ผู้ปกครอง ๕. อาชีพของผู้ปกครอง

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลนคร จังหวัดนครปฐม ที่มีต่อ การปลูกฝังพฤติกรรม โดยการประยุกต์ใช้หลักจริยธรรม

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการจะทราบ

๑.๓.๑ การปลูกฝังพฤติกรรม โดยการประยุกต์ใช้หลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียน เทศบาลนคร จังหวัดนครปฐม เป็นอย่างไร

^๖ รุ่งพันธ์ สดเจริญ, “บันทึกความดีกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน”, หน้า ๒๒.

^๗ ประเวศ วะสี, “การดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้”, สานปฏิรูป, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๕๓, (กรุงเทพมหานคร : ๒๕๔๕), หน้า ๗๔.

๑.๓.๒ การปลูกฝังพฤติกรรม โดยการประยุกต์ใช้หลักจริยธรรมของนักเรียนทั้ง ๕ ด้าน
อยู่ในระดับใด

๑.๓.๓ ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไข และการปลูกฝังพฤติกรรม โดยการประยุกต์ใช้
หลักจริยธรรม มีแนวทางในการแก้ไขและพัฒนาด้านใดมากที่สุด

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเรื่อง ศึกษาสถานภาพของนักเรียนที่มีต่อการปลูกฝังพฤติกรรม
โดยการประยุกต์ใช้หลักจริยธรรม : กรณีศึกษาโรงเรียนเทศบาลนคร จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้กำหนด
ขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

๑.๓.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาข้อมูลจากพระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา ตลอดจนหนังสือวิชาการ
ด้านต่าง ที่มีความเกี่ยวข้องกับสถานภาพของนักเรียนที่มีต่อการปลูกฝังพฤติกรรม โดยการประยุกต์ใช้
หลักจริยธรรม โดยผู้วิจัยจะมุ่งเน้นในด้านเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับสถานภาพของนักเรียนที่มีต่อการ
ปลูกฝังพฤติกรรม โดยการประยุกต์ใช้หลักจริยธรรมที่มีผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียน
เพื่อที่จะให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ตรงตามหัวข้อที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้

๑.๓.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาตัวแปร ดังต่อไปนี้

๑. ตัวแปรต้น ได้แก่ ๑. เพศ ๒. อายุ ๓. ชั้นเรียน ๔. ผู้ปกครอง

๕. อาชีพของผู้ปกครอง

๒. ตัวแปรตาม คือ ตัวแปรที่เป็นปัจจัยต่อการปลูกฝังพฤติกรรม โดยการประยุกต์ใช้
หลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลนคร จังหวัดนครปฐม มีดังนี้ ๑. ความซื่อสัตย์

๒. ความเมตตา ๓. ความกตัญญู ๔. ความมีระเบียบวินัย ๕. ความประหยัด

๑.๓.๓ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่กำลังศึกษาอยู่
ในโรงเรียนเทศบาลนคร จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา ๒๕๕๗ จำนวน ๑๖๒๕ คน

๑.๓.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

โรงเรียนเทศบาลนคร จังหวัดนครปฐม

๑.๓.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ตั้งแต่เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ถึง
เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

๑.๕ สมมุติฐานการวิจัย

๑.๕.๑ นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปลูกฝังพฤติกรรม โดยการประยุกต์ใช้หลักจริยธรรม แตกต่างกัน

๑.๕.๒ นักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปลูกฝังพฤติกรรม โดยการประยุกต์ใช้หลักจริยธรรม แตกต่างกัน

๑.๕.๓ นักเรียนที่มีชั้นเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปลูกฝังพฤติกรรม โดยการประยุกต์ใช้หลักจริยธรรม แตกต่างกัน

๑.๕.๔ นักเรียนที่มีผู้ปกครองต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปลูกฝังพฤติกรรม โดยการประยุกต์ใช้หลักจริยธรรม แตกต่างกัน

๑.๕.๕ นักเรียนที่อาศัยอยู่กับผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปลูกฝังพฤติกรรม โดยการประยุกต์ใช้หลักจริยธรรม แตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

พฤติกรรม หมายถึง หมายถึง กิริยาอาการที่แสดงออกทุกรูปแบบของนักเรียนเพื่อตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่เกิดขึ้นทั้งภายในและ ภายนอก เป็นการแสดงออกที่สอดคล้องกับสถานการณ์ และสิ่งแวดล้อมในขณะนั้น

หลักจริยธรรม หมายถึง หลักจริยธรรมที่มีผลต่อการปลูกฝังพฤติกรรมของนักเรียน คือ ความซื่อสัตย์ ความเมตตา ความกตัญญูทศเวที ความมีระเบียบวินัย และความประหยัด

ความซื่อสัตย์ หมายถึง ความประพฤติที่แสดงออกอย่างเหมาะสมตรงไปตรงมา ด้วยความเต็มใจและจริงใจ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง

ความเมตตา หมายถึง ความสงสาร ความปรารถนาดีอยากให้ผู้อื่นเป็นสุขพ้นจากความทุกข์ สามารถแสดงออกได้โดยการช่วยเหลือผู้อื่น ทางกาย ทางวาจา รวมถึงการไม่คิดร้ายต่อผู้อื่น

ความกตัญญูทศเวที หมายถึง การรู้บุญคุณและตอบแทนพระคุณท่าน โดยการแสดงอย่างเหมาะสม และเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน และสังคม

ความมีระเบียบวินัย หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ในกฎข้อบังคับและระเบียบต่าง ๆ ของสังคม โดยแบ่งเป็นแบบภายนอก คือ การปฏิบัติตามระเบียบเพื่อมิให้ถูกลงโทษ และ แบบภายใน คือ การประพฤติตนโดยเกิดจากจิตสำนึกที่ดีของตน

ความประหยัด หมายถึง การรู้จักใช้ทรัพย์สิน เวลา ทรัพยากร ทั้งส่วนตนและสังคมตามความจำเป็นให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่าที่สุด รวมทั้งการรู้จักดำรงชีวิตให้เหมาะสมกับสภาพฐานะของตน

โรงเรียนเทศบาลนคร คือ โรงเรียนที่อยู่ในสังกัดเทศบาลนคร จังหวัดนครปฐม

นักเรียน คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่กำลังเรียนอยู่ในโรงเรียนเทศบาลนคร จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา ๒๕๕๗

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับ

๑.๗.๑ ได้ทราบถึงระดับการปลูกฝังพฤติกรรมเชิงบวก โดยการประยุกต์ใช้หลักจริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลนคร จังหวัดนครปฐม

๑.๗.๒ ได้ทราบถึงความแตกต่างการปลูกฝังพฤติกรรม โดยการประยุกต์ใช้หลักจริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลนคร จังหวัดนครปฐม

๑.๗.๓ ได้ทราบถึงข้อเสนอแนะของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลนคร จังหวัดนครปฐม ที่มีต่อ การปลูกฝังพฤติกรรม โดยการประยุกต์ใช้หลักจริยธรรม